Anul al 61-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL 10 LEI
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 266 Miercuri 27 Septembrie 1944
8 Pagini

ABONAMENTE
UNIVERSUL PROVINCIA
Lei 700 pe 3 luni
Lei 1300 pe 6 luni
Lei 2500 pe 12 luni
CAPITALA
Lei 800 3 luni
Lei 1400 6 luni
Lei 2600 12 luni
AUTORITAŢI
Lei 3500 pe an

UNIVERSUL

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR
ION LUGOSIANU

ABONAMENTE
U. LITERAR
12 luni 800 lei
U. COPIILOR 6 L. 460 lei-12 L. 900, RADIO U. 6 L. 600 lei - 12 L. 1000. Z. ŞTIINŢELOR 6 L. 600-12 L. 1000 lei, VESELIA 6 L. 450-12 L. 800 lei
TR. SUFLET 6 L. 320-12 L. 600 lei

MUNCA NU E MARFĂ

de I. LUGOSIANU

De la 1939 până astăzi a trecut cel puţin o jumătate de secol. In vremuri când tineretul sângeră pe câmpurile de luptă şi războiul seceră, pe toată întinderea globului, milioane de vieţi, atâtea existenţe preţioase nu s'au sacrificat în zadar. Războiul început de ţări imperialiste pentru Danzig, se va sfârşi ca război al Naţiunilor Unite pentru libertate şi dreptate socială.

Implinirea tristei datorii de a muri pentru ţară dă dreptul mulţimii la o viaţă mai liberă şi la o evolutie mai grabnică a progresului social. Ceeace pacea înfăptueşte într'un secol, un război mondial realizează în cinci ani.

Infăptuirea conceptiei progresului social va fi deci unul din câştigurile acestui război, care a adus atâtea pierderi şi ruine. Idei mai vechi despre justiţia socială, cari erau până astăzi apanajul unei minorităţi de gânditori sau cari au avut în multe ţări numai începuturi de realizare, vor trebui să devină — cu începere de azi — legea de căpetenie a progresului economic şi una din bazele politicii tuturor guvernelor, aiurea ca şi la noi.

Ideia fundamentală a unei juste şi trainice organizări sociale este dreptul la progres material şi desvoltare spirituală, în condiţiuni de egalitate juridică şi de securitate economică, a tuturor oamenilor, indiferent de sex, confesiune, naţionalitate sau rasă. Acesta este obiectivul de căpetenie al oricărei politici sociale şi muncitoreşti, naţionale sau internaţionale.

Mijloacele pentru atingerea acestui scop sunt cunoscute. Unele dintre ele au intrat în legiuirile sociale interne ale statelor şi în practica socială naţională sau internaţională. Conferinţa de la Philadelphia le-a formulat nu de mult în mod fericit: dreptul la muncă şi datoria de a munci a fiecăruia; folosirea în condiţiuni optime de timp, de rendement, de utilaj industrial, de igienă în fabrică; desăvârşirea pregătirii profesionale; salariu minimal, cu suplimente pentru sarcinile de familie; libertatea de organizare profesională cu dreptul la negocieri colective: cooperarea între întreprinderi şi salariaţi pentru pregătirea şi executarea măsurilor de progres social; îngrijirea medicală completă: măsuri pentru protecţia vieţii şi sănătăţii împotriva bolilor şi accidentelor profesionale; asigurări sociale de boală, invaliditate şi bătrâneţe; protecţia mamei şi copilului; educaţia şi instrucţia, ca şi pregătirea profesională a copiilor familiilor muncitoreşti.

Programul e vast şi cere nu puţine mijloace. El trebue realizat şi va fi realizat. Infăptuirea lui implică o strânsă şi sinceră colaborare între toate elementele producţiunii.

Muncitorimea nu cere absurdul, ci posibilul şi acest posibil nu este realizat azi în foarte multe împrejurări.

Adevăratele progrese în domeniul social nu vor putea fi înfăptuite însă, decât dacă şi politica socială a guvernelor şi concepţiile conducătorilor de întreprinderi vor considera cerinţele vitale ale celor cari muncesc — în toate domeniile — nu numai ca nişte simple dispoziţii legale, cari sunt executate pe baza prescripţiilor imperative şi a sancţiunilor legii, ci ca nişte concepţii pornite din convingerea sinceră că sunt unele principii elementare, cu caracter universal, cari stau la temelia oricărei organizaţii de muncă:

Munca nu este o marfă. Vechea idee că există o piaţă a muncii, unde munca se cumpără şi se vinde ca orice produs material, conform legii cererii şi ofertei, este o concepţie depăşită şi de ideile vremii şi de sentimentele oamenilor. Nu, munca nu e marfă. Munca e produsul minţii, al inimii, al dragostei de meserie, al nevoii de pâine. Munca e ceva viu, munca trăeşte. In spatele muncitorului absorbit de mersul maşinii, oricine trebue să ştie să vadă pe cei nevăzuţi: femeia şi copiii, lipsa, nevoile, riscurile. Salariul trebue să ţie seamă deci nu numai de muncă, ci de factorul uman al muncitorului, căruia să-i asigure un minimum de existenţă omenească pentru el şi familia lui.

Mizeria omenească este un pericol pentru colectivitate şi mizeria colectivă a unei clase un pericol pentru naţiune; deaceea, lupta contra mizeriei este suprema îndatorire a politicii Statului şi ea trebue dusă cu cea mai mare energie, fiindcă buna stare generală este scopul de căpetenie al acţiunii fiecărui Stat în parte, ca şi al comunităţii internaţionale.

Dreptul la muncă al fiecăruia trebue asigurat de colectivitate. El nu poate fi lăsat la discreţia legii mecanice şi brutale a cererii şi ofertei, care şi-a jucat rolul — dar şi l-a terminat — în marea evoluţie industrială a secolului trecut. Datoria de a munci, la rândul ei, stă la temelia vieţii moderne, în care munca este principala justificare a drepturilor garantate de colectivitate.

Libertatea de exprimare şi libertatea de asociaţie sunt condiţiile indispensabile pentru înfăptuirea acestor principii de progres social. O legiferare modernă, largă şi înţeleagătoare a libertăţii de organizare profesională, cu dreptul de negocieri colective, este una din necesităţile cele mai urgente ale vremii, în vederea unei rodnice colaborări între patroni, muncitori şi Stat.

O morală nouă a producţiei trebuie să la locul asprei morale materialiste a secolului al 19-lea. Morala consumatorului trebuie să-şi găsească şi ea, la jumătatea secolului al 20-lea, locul la care are dreptul. Etica profitului este un imbold la iniţiativă, la risc şi la creaţie; etica progresului social este însă o condiţie de viaţă în societatea modernă. Un echilibru înţelept şi just trebuie să se stabilească între ele. E legea vremii. Ea trebuie să fie înscrisă în conştiinţe, nu numai scrisă în texte legale. In ziua când această cerinţă va fi împlinită, se va deschide calea adevărată pentru înţelegerea, colaborarea şi buna starea tuturor.

Trupele române şi sovietice continuă înaintarea pe frontul Transilvaniei

MARELE STAT MAJOR AL ARMATEI

COMUNICAT

ASUPRA OPERAŢIUNILOR DIN ZIUA DE 25 SEPTEMBRIE 1944

In Vestul Transilvaniei, trupele româno-ruse au continuat înaintarea pe tot frontul.

In centrul Transilvaniei, după distrugerea dârzelor rezistenţe inamice, s'au realizat noui progrese.

Operaţiunile din Ardeal

Acţiunea ofensivă a trupelor române în strânsă legătură cu cele sovietice continuă pretutindeni cu succes în Ardeal şi în unele locuri pe însăşi teritoriul maghiar.

Pe Mureşul mijlociu, capetele de pod dela nord de râu au fost lărgite cu toată dârza rezistenţă şi contra-atacurile germano-maghiare.

In vest de Crişul Negru, vânătorii de munte români continuă înaintarea la nord de Beiuş.

Pe Crişul Alb, unităţile române de infanterie şi cavalerie în legătură cu trupele sovietice, continuă înaintarea pe teritoriul maghiar spre Salonta şi Beles-csaba.

Pe Mureşul inferior, trupele aliate — sovietice — depăşind cu grosurile: Igriş, Saravale şi Sânpetru-Mare, se găsesc cu elementele înaintate la vest de Mako, în Ungaria şi continuă înaintarea spre Seghedin.

La sud-vest de Timişoara, trupele române continuă înaintarea ocupând noui poziţii favorabile.

Cu tot timpul neafvorabil, aviaţia română de asalt şi bombardament în picaj a atacat violent adunările de tancuri şi vehicule auto din regiunea Nord Comeşti (N-V Turda) ca şi aglomerările de trupe şi vehicule hipo din zona Martineşti şi Vâlcele, obţinând-u-n numeroase distrugeri.

Podurile din zona Ceanul Mic (N. Turda) au fost deasemenea obiectul atacurilor aviaţiei noastre de bombardament în picaj cu foarte bune rezultate.

Este vrednic de subliniat în noianul recentelor fapte de arme ale bravei noastre oştiri, avântul şi spiritul de sacrificiu al tinerelor noastre vlăstare — elevi ai şcolilor de ofiţeri şi subofiţeri.

Astfel:

In operaţiunile din zona Chesinţ (S-E Arad) elevii şcolii de ofiţeri rezervă infanterie nr. 4 din Arad, s'au întrecut în eroism cu bravii noştri cavalerişti întru stăvilirea repetatelor şi puternicelor atacuri inamice.

Elevii şcolii de subofiţeri rezervă infanterie nr. 2 dela Botoşani şi cei ai centrului de instrucţie jandarmi Timişoara, au luptat eroic cu infanteriştii noştri şi cei sovietici, în grelele lupte de apărare din zona Sangu şi Virga (S. Arad).

In operaţiunile de dezarmare a trupelor germane din zona Balomir, s'au distins elevii şcoalei subofiţeri rezervă de infanterie nr. 5 dela Galaţi, cari prin iniţiativă şi curaj, au pus în imposibilitate pe aviatorii germani de a folosi aerodromul dela Balomir.

In fine, Centrul de instrucţie Tirol-Caraş, constituind 5 batalioane, se găseşte în operaţiunile depe Mureşul inferior, dela 24 August, distingându-se cu osebire în luptele grele dela vest şi sud-vest Timişoara.

Ostaşi din toate armele — ofiţeri subofiţeri, ai unităţilor noastre de şi tinerele vlăstare — ofiţeri şi subofiţeri de mâine — se întrec în eroism şi spirit de jertfă alături de trupele sovietice aliate, pentru desrobirea Ardealului şi împlinirea dreptăţii româneşti.

M. S. REGELE A PRIMIT IN AUDIENŢĂ PE REPREZENTANŢII PRESEI STREINE

M. S. Regele în mijlocul ziariştilor străini

Eri după amiază M. S. Regele a primit în audienţă comună pe reprezentanţii presei străine acreditaţi în România.

Inainte de a răspunde întrebărilor ziariştilor, M. S. Regele S'a adresat celor prezenţi cu următoarele cuvinte:

Sunt fericit să primesc pe corespondenţii principalelor agenţii şi ziare ale naţiunilor unite şi ale ţărilor neutre.

Sunt sigur că aţi avut posibilitatea să vă daţi seama de îndârjirea cu care armata română s'a luptat cu germanii pentru eliberarea ţării şi spiritul de camaraderie ce uneşte trupele române şi armata rusă în lupta împotriva inamicului nostru comun.

Această luptă în comun constitue începutul unei politici de bună vecinătate şi încredere reciprocă între România şi Rusia Sovietică şi al cooperării noastre sincere cu toate naţiunile unite.

COMUNICATUL MAREŞALATULUI CURŢII REGALE

COMUNICAT Nr. 4

Mareşalul Curţii Regale face cunoscut următoarele:

Majestatea Sa Regele a primit în ziua de 25 Septembrie 1944, la orele 15, pe reprezentanţii presei străine şi anume d-nii:

Vladimir Morev, dela agenţia „Tass"; Alexandru Lubo, dela agenţia „Tass"; Frank O'Brien, de la Associated Press; Sam Brewer, dela Chicago Tribune; Archie Gibson, dela Daily Sketch; Alfred Cholerton, dela Daily Telegraph; Cedric Salter, dela Daily Express, Evering Standard; Dorek Patmore, dela Daily Mail, Christian Science Monitor; Căpitan Charles Kokler, dela Serviciul Cinematografic al Armatei 15-a Aeriană Americană; Dr. S. F. Rosing, dela United Press; Tom Cord, dela Sunday Dispatch; Ihsam Cemal Karaburçak, dela agenţia Anatolie; Hubert Pictot, dela Journal de Génève; Ives Cahon Frank, dela Journal de Génève; B. Davis, dela Gazette de Lausanne, Transradio Press-Service New-York; N. N. Pătraşcu, dela North American, Newspaper Alliance; Liviu Nasta, dela agenţia Britanova; Stephen Gardonyi, dela New-York Times; I. Mateescu, dela News Chronicle.

Au asistat la această primire membrii Casei Civile şi Militare a Majestăţii Sale Regelui;

D. Richard Hillard din partea ministerului afacerilor străine şi D. I. V. Costin din partea agenţiei „Rador".

Bucureşti, 25 Septembrie 1944.

NOUA LEGE A CHIRIILOR

Ministerul justiţiei a alcătuit proectul nouei legi a chiriilor, care va fi adus azi în desbaterile consiliului de miniştri.

Proectul prevede în principiu prelungirea contractelor de închiriere, cu unele sporuri, stabilite pe procente, în raport cu cuantumul chiriei.

Se prevăd şi unele excepţiuni dela prelungire, cazuri în cari proprietarii vor putea intra în apartamentele proprietatea lor.

Iar printr'o dispoziţie specială se aprogă textul din legea privitoare pe sinistraţii din bombardamente, după care se desfiinţau chiar contractele de închiriere ale imobilelor uşor avariate.

Legea va apare în câteva zile în Monitorul Oficial.

CONSILIUL DE MINIŞTRI DE ERI

Consiliul de miniştri s'a întrunit eri, la orele 11, sub preşedinţia d-lui general de corp de armată C. Sănătescu.

Consiliul s'a ocupat de problema lucrărilor agricole de toamnă şi de asigurarea producţiei în toate ramurile economiei naţionale.

In vederea intensificării muncilor de toamnă şi a producţiei, guvernul va lansa un apel către ţară.

Consiliul, după ce a rezolvat chestiuni curente, a luat sfârşit la orele 2 d. a.

MĂSURI IN LEGĂTURĂ CU CETĂŢENII DE ORIGINĂ ETNICĂ GERMANĂ

Ministerul justiţiei a întocmit decretul lege pentru unele măsuri privind şcolile germane şi cetăţenii de origină etnică germană.

Legea prevede desfiinţarea grupului etnic german şi stabileşte că cetăţenii de origină etnică germană, cari au făcut parte din formaţiile militare germane, pierd de plin drept cetăţenia română. Se prevede, de asemeni, şi măsura confiscării averilor germane.

Legea urmează să apară în Monitorul Oficial.

Şedinţa delegaţiei economice a guvernului

In şedinţa din 24 Septemvrie 1944, Delegaţia Economică a Guvernului a examinat şi a hotărît asupra următoarelor chestiuni:

PLATA ORELOR DE LUCRU PIERDUTE DIN CAUZA ALARMELOR ŞI ALTOR IMPREJURARI DE RAZBOIU

Intreprinderile sunt obligate a plăti integral orele pierdute din cauza alarmelor şi altor împrejurări de războiu, urmând ca recuperarea lor — eşalonată în timp — să fie programată dela caz la caz, de acord cu lucrătorii.

AJUTORAREA MUNCITORILOR SINISTRAŢI

Delegaţia Economică aprobă ca Ministerul Muncii, care dispune de fonduri a căror destinaţie în aceste momente nu este actuală, să facă propuneri în vederea întrebuinţării lor pentru ajutorarea muncitorilor sinistraţi.

NAVIGABILITATEA DUNARII MARITIME

La intervenţia Subsecretariatului de Stat al Marinei, Delegaţia Economică decide alimentarea cu fonduri a Direcţiei Dunării Maritime în cadrul împrumutului contractat de această direcţiune la C. A. F. A., pentru continuarea lucrărilor de întreţinere a navigabilităţii la gurile Dunării.

MODIFICAREA LEGII SABOTAJULUI

Delegaţia Economică aprobă instituirea unei comisiuni speciale pentru urgenta adaptare a legii sabotajului şi a speculei la principiile constituţionale.

Delegaţia Economică a rezolvat apoi o serie de chestiuni curente.

REŞEDINŢA REGALĂ DIN CAPITALĂ SUB BOMBARDAMENT GERMAN

Palatul Regal după bombardamentul german

Târziu, pe calea undelor posturilor noastre de radio, în noaptea istorică de 23 August, marea veste sparse zăgazurile tăcerii, lumină brusc conştiinţa românească obosită de un război lung purtat contra voinţei noastre şi ne umplu sufletele de bucurie, ca un leac de mult aşteptat. Se terminase cu regimul dictatorial, restabilisem legăturile cu vechii aliaţi din războiul trecut: Anglia, Statele Unite şi cu marele vecin din Răsărit, Uniunea Republicilor Sovietice, care ne-a promis tot concursul, pentru a ne recuceri pământul drag şi nepreţuit al Transilvaniei. Par'că o febră cuprinsese străzile bucureştene. Marile artere de penetraţie spre centrul oraşului forfoteau de lume, pe care nici depărtarea, nici bezna tot mai adâncă a nopţii, nici teama de bombardamentele aeriene nu-i puteau împiedica să se îndrepte acolo unde se făurise noul destin al ţării, acolo unde, pentru prima dată, după ani îndelungaţi, voinţa poporului îşi găsise expresia liberă şi autentică de manifestare, prin glasul Suveranului iubit şi cel al adevăraţilor lui sfetnici: spre Palatul Regal.

Curând, piaţa din faţa Palatului deveni neîncăpătoare pentru marea mulţime, care venise să-şi arate recunoştinţa faţă de Regele Ţării. Strigătele de „Trăiască M. S. Regele Mihai I", „Trăiască libertatea", nu mai conteneau. La insistenţele tot mai vii ale mulţimii, tânărul Suveran, care a dovedit în momente grele serioasă maturitate de gândire, spirit politic şi desăvârşită înţelegere pentru dorinţele poporului, a apărut într'unul din balcoanele Pa'atului Sala Tronului s'a luminat feeric.

Până târziu noaptea, mulţimea n'a părăsit Piaţa Palatului Regal. Simbolul Regalităţii, al continuităţii noastre statale, al libertăţii noastre, era acolo, în clădirea masivă şi elegantă, înălţată în amfiteatru în însăşi inima Capitalei, într'un curat stil neo-clasic.

Palatul Regal era în plină lumină limpede a libertăţii.

Deaceea furia germană nu l-a cruţat.

PRIMUL OBIECTIV MILITAR AL AVIATORILOR GERMANI: PALATUL REGAL

Când zorii zilei de 24 August se revărsară asupra Capitalei în atmosfera caldă şi fluidă a verii târzii, populaţia bucureşteană nu bănuia lungile ore de groază ce o aşteptau. Curând, în dimineaţa clară, sunetele lugubre ale alarmei împânzira cerul. Apoi, imediat, sgomotele asurzitoare ale Stukasurilor germane

(Continuare in pag. 2-a)

Viitoarea aşezare monetară a lumii

Rezoluţiunile Conferinţei dela Bretton Woods

I

de VICTOR V. BĂDULESCU

Reluăm, azi, după o întrerupere de câteva săptămâni, provocată de evenimentele petrecute în ultimul timp, seria de articole a căror publicare a avut loc în numerele din 12, 14, 16, 18, 19, 20, 22 şi 24 August anul acesta.

Este evident că, în clipa de faţă, Ţara e preocupată de probleme mai grave, de o actualitate mai mare, decât aşezarea monetară de mâine a lumii.

Ne întoarcem, totuşi, la chestiunile monetare ce am examinat, fiindcă socotim că, în orice timp, dar mai ales în clipe de grea încercare, ca acele prin care trecem, nu se poate readuce rânduială în gândirea şi în fapta oamenilor şi Ţării, decât dacă fiecare, mare şi mic, reuşeşte să se sustragă agitaţiei sau împrăştierii de efort pe care le provoacă răsturnări şi prefaceri ca acelea pe care le trăim, spre a rămâne, mai departe, liniştit, modest şi cu îndoită energie la datoria de fiecare zi, pe care, în colţul său, este chemat să o împlinească.

Pe deasupra grijilor zilei de azi, problema monetară rămâne, credem, una din marile noastre preocupări în pragul aşezărilor noui ce urmează să fie statornicite. Este bine, deci, ca opinia noastră publică şi factorii răspunzători să fie cât mai bine lămuriţi asupra acestei probleme.

❖

Am arătat în ultimul nostru articol, publicat în numărul din 24 August, care constituie o introducere potrivită la seria de articole ce urmează, că rezoluţiunile Conferinţei dela Bretton Woods se pot grupa, după informaţiunile de cari dispunem până azi, sub următoarele cinci puncte:

1. crearea unui Fond monetar internaţional pentru a uşura echilibrul balanţei de plăţi şi stabilitatea monetară;
2. colaborarea internaţională spre a evita deprecierile monetare;
3. reducerea treptată a restricţiunilor ce stăpânesc azi schimburile internaţionale;
4. organizarea acestor schimburi pe bază de înţelegeri plurilaterale, în locul celor bilaterale de azi; în sfârşit,
5. crearea unei Bănci internaţionale în vederea refacerii lumii.

Primul din cele cinci puncte de mai sus prevede constituirea unui „Fond monetar internaţional", prin vărsămintele de aur sau de monete naţionale diferite, ce urmează să fie făcute de ţările semnatare ale acelor rezoluţiuni, din care se vor pune la dispoziţia ţărilor interesate, în anumite condiţiuni, mijloace

(Continuare in pag. 2-a)

INTERZICEREA CIRCULAŢIEI IN CURSUL NOPŢII

Comandamentul militar al Capitalei aduce la cunoştinţă următoarele:

Se constată că unele persoane nu respectă întocmai dispoziţiunile ordonanţei de interzicerea circulaţiei între orele 22—5.

Se atrage riguros atenţiunea că toţi aceia care vor fi găsiţi circulând în timpul interzis vor fi arestaţi de patrulele de poliţie române şi sovietice şi înaintaţi prefecturii poliţiei Capitalei, care le va întocmi acte de trimitere în judecată sub stare de arest.

Eri d. a. ,un grup de 250 prizonieri francezi, fugiţi din Germania şi cari fuseseră până acum găzduiţi în Rom ânia, au părăsit ţara cu avioane, depe aeroportul Popeşti-Leordeni.